

Οι ποδοσφαιρικοί όροι στην ελληνική γλώσσα και η αποτύπωση τους

σε ένα Αγγλοελληνικό
Λεξικό Ποδοσφαιρικών
Όρων

d1

Slide 1

d1

IS

desktop; 29/9/2011

δάνειες λέξεις

- ο Η ποδοσφαιρική ορολογία που χρησιμοποιείται στην ελληνική γλώσσα περιλαμβάνει αρκετά δάνεια, κυρίως από την αγγλική και την γαλλική γλώσσα, αλλά και δάνεια από την ιταλική καθώς και από άλλες γλώσσες που έχουν ιστορία με το συγκεκριμένο άθλημα.

Η γλώσσα του ποδοσφαίρου

- ο Οι δάνειες αυτές λέξεις επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό την ποδοσφαιρική γλώσσα στα ΜΜΕ αλλά και τον τρόπο που η όροι του ποδοσφαίρου έχουν καταγραφεί έως σήμερα στα γενικά λεξικά της Νεοελληνικής γλώσσας

γαλλικά δάνεια

- ο ρεβάνς
- ο ντεμί βολέ
- ο πλασέ

αγγλικά δάνεια

Στην ελληνική ποδοσφαιρική ορολογία έχουμε αγγλικά δάνεια όπως:

το tackle «τάκλιν»,

το penalty «πέναλτι»,

το corner «κόρνερ»,

το offside «οφσάιντ» κλπ.

ιταλικά δάνεια

πορτιέρο portiere, ο τερματοφύλακας

κατενάτσιο catenaccio

τιφόζι tifosi (οπαδοί ιταλικής ομάδας)

σκουντέτο scudetto, ο τίτλος στο

ιταλικό πρωτάθλημα

Πηγές άντλησης όρων

- ο το λεξικό Binder, T. Brasse, M. *Football Dictionary. Dictionnaire du football*. Zürich.
- ο διαδικτυακός τόπος της UEFA (<http://www.uefa.com>), που μας προσέφερε πλούσιο υλικό για τη δόμηση έγκυρου λεξιλογίου.
- SPORTS, Πλήρης Εικονογραφημένη Εγκυκλοπαίδεια.
- Στις πολύγλωσσες πηγές συγκαταλέγονται το Λεξικό αγγλικών/γαλλικών/ελληνικών όρων των ολυμπιακών αθλημάτων των θερινών Ολυμπιακών Αγώνων. 2004. Τόμος 1. INSEP-Publications.
- & το FOOTBALL LEXICON του έγκυρου εκδοτικού οίκου DUDEN, καθώς και διαφορά άλλα εγχειρίδια.
- σύγχρονα λεξικά της Νέας Ελληνικής:
- ΛΚΝ Ιδρύματος Μ. Τριανταφυλλίδη,
- ΛΝΕΓ του Γ. Μπαμπινιώτη, και το
- Χρηστικό λεξικό της Νεοελληνικής Γλώσσας της Ακαδημίας Αθηνών (Χαραλαμπίδης Χ.)

Σκοπός του λεξικού

- ο Το Ελληνοαγγλικό λεξικό Ποδοσφαιρικών Όρων μπορεί να αποδειχθεί πολλαπλώς χρήσιμο
 - ο α) για όλους τους ασχολούμενους με τον αθλητισμό (παράγοντες, ποδοσφαιριστές, αθλητές, δημοσιογράφους, καθηγητές, φοιτητές),
 - ο β) μπορεί να φανεί ιδιαίτερα χρήσιμο σε όσους σπουδάζουν ή μελετούν ποδόσφαιρο ή τους ποδοσφαιρικούς όρους

Είδη ποδοσφαίρου

Association Football n. Brit.

το ποδόσφαιρο, επίσημη ονομασία για το ποδόσφαιρο.

futsal n. ποδόσφαιρο σάλας, φούτσαλ.

beach soccer n. μπιτς σόκερ [SYN: **beach football**]

Το ποδόσφαιρο κατά τους Άγγλους

The beautiful Game το όμορφο παιχνίδι

footy (επίσης **footie**, **footer**) το ποδοσφαιρο (αργκό)

Association Football το ποδόσφαιρο, η επίσημη ονομασία του ποδοσφαίρου στην Αγγλία.

Ποδοσφαιρικοί όροι και ΜΜΕ

all-star /ɔ:l'stɑ:(r)/ adj. επίλεκτος,-η,-ο,
ολ-σταρ.

all-star team ομάδα επίλεκτων.

all-weather adj. παντός καιρού

πολιτικοί όροι

catenaccio κατενάτσιο, αμυντικό / αμυντικογενές σύστημα παιχνιδιού, συνήθως, με τη χρησιμοποίηση παίκτη λίμπερο στην άμυνα.

κάνω πολιτικό κατενάτσιο

πετώ τη μπάλα στην κερκίδα = κάνω καθυστέρηση, δεν παίρνω αποφάσεις

ύμνοι διοργανώσεων/ ομάδων

anthem n.

1. ύμνος: *the UEFA Champions League anthem*, ο ύμνος του UEFA Τσάμπιονς Λίγκ.
2. εθνικός ύμνος [ΣΥΝ: **national anthem**].

Σημαντικοί αριθμοί στο ποδόσφαιρο (1)

eleven έντεκα.

-eleven against eleven έντεκα εναντίον έντεκα.

-eleven-a-side football έντεκα-επί-έντεκα,
(αγώνας ποδοσφαίρου που διεξάγεται σύμφωνα με τους κανονισμούς του παιχνιδιού).

eleven metres έντεκα μέτρα, έντεκα βήματα.

-from eleven meters από τα έντεκα βήματα, δηλ. από το σημείο του πέναλτι.

Σημαντικοί αριθμοί στο ποδόσφαιρο (2) τέσσερα & τέταρτος

four-four-two (σύστημα) τέσσερα-
τέσσερα δύο

fourth official τέταρτος διαιτητής.

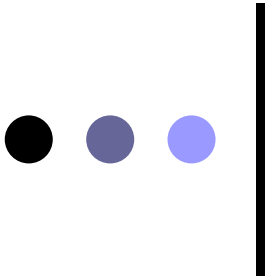
Κύπελλα του παρελθόντος

για ιστορικούς λόγους συμπεριλάβαμε και όρους που πλέον ανήκουν στο παρελθόν όπως:

το **Κύπελλο Κυπελλούχων** (European Cup Winners' Cup),

το **Κύπελλο Εκθέσεων** (Fairs Cup και Fair Cup) καθώς και

το **Ιντερτότο** (Intertoto) γνωστό παλαιότερα και ως **Κύπελλο Ράπαν**.

Λέξεις που περιγράφουν Στάδια και γήπεδα

elite stadium

στάδιο που πληροί τις προδιαγραφές που έχει θέσει η ΟΥΕΦΑ (**UEFA Stadium Infrastructure Regulations**) και στο οποίο μπορούν να διεξαχθούν αγώνες για το Τσάμπιονς Λιγκ, το Γιουρόπα Λιγκ και για το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Χωρών (EURO).

«τα επίσημα»

best seats

plural noun «τα επίσημα», οι θέσεις των
επισημών στις κερκίδες: *in the best seats
at Stamford Bridge, was the club's owner*, στις
θέσεις των επισημών, στο Stamford Bridge, ήταν
ο ιδιοκτήτης του συλλόγου.

πρωταθλήματα άλλων χωρών

Eredivisie το πρωτάθλημα της πρώτης κατηγορίας Ολλανδίας.

Austria's Bundesliga η Μπουντεσλίγκα της Αυστρίας

Bundesliga η Μπουντεσλίγκα, η πρώτη κατηγορία του ποδοσφαιρ. επαγγελματικού πρωταθλήματος στη Γερμανία.

Serie A η πρώτη κατηγορ. ποδοσφαίρου της Ιταλίας.

Serie B η δεύτερη κατηγορ. ποδοσφαίρου της Ιταλίας.

La Liga & Primera División η Πριμέρα Ντιβιζιόν, η πρώτη κατηγορία του ποδοσφαιρ. επαγγελματικού πρωταθλήματος στην Ισπανία.

θέσεις παικτών

- **libero** /'li:bəreθ/ λίμπερο [SYN: sweeper].
- **striker** στράικερ

- **fullback** οπισθοφύλακας & μπακ [αρχ. οπισθοφύλαξ= στρατιώτης οπισθοφυλακής]

θέσεις παικτών (2)

left wingback αριστερός πλάγιος μπακ.

right wingback δεξιός πλάγιος μπακ.

Μορφή του λήμματος στον πληθυντικό

stadium

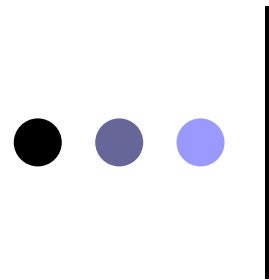
η στάδιο: *at the Georgios Karaiskakis stadium*, στο στάδιο Γεώργιος Καραϊσκάκης,
[PLURAL: **stadiums & stadia**].

οπαδοί ομάδων

Blaugrana (the Blaugrana) οι Μπλαουγκράνα, οι παίκτες, οι οπαδοί και όσοι έχουν σχέση με την ομάδα της Μπαρτσελόνα: *the Blaugrana coach*, ο προπονητής των Μπλαουγκράνα.

Giallorossi (οι) Τζιαλορόσι, οι παίκτες, οι οπαδοί και όσοι έχουν σχέση με την ομάδα της Ρόμα: *He became the Giallorossi's all-time top scorer.* Έγινε ο πρώτος σκόρερ όλων των εποχών για τους Τζιαλορόσι.

Προσωνυμίες ομάδων (1)

carioca

1. κάτοικος του Ρίο Ιανέιρο
2. βραζιλιάνικος χορός που μοιάζει με τη σάμπα.

Cariocas (συνήθως **the Cariocas**) οι Καριόκας, προσωνυμία της εθνικής Βραζιλίας.

Προσωνυμίες ομάδων (2)

Albiceleste προσωνυμία της εθνικής ομάδας της Αργεντινής.

Barça (η) Μπάρτσα, προσωνυμία της Μπαρτσελόνα.

Boro προσωνυμία της Middlesbro.

Celeste η Σελέστε, προσωνυμία της εθνικής ομάδας της Ουρουγουάης.

Προσωνυμίες ομάδων (3)

η Γηραιά Κυρία ή η Μεγάλη Κυρία (the Old Lady), προσωνυμία της Γιουβέντους.

Κόκκινοι Διάβολοι (Red Devils) για την Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ, και

Φούριας Ρόχας (Furia Roja)

χαρακτηρισμοί ομάδων

giant killer n. φονέας γιγάντων.

bogey side (και bogey team) n.

κακός δαίμονας: *Italy, Spain's bogey side*,
η Ιταλία, ο κακός δαίμονας της Ισπανίας.

Χαρακτηρισμοί παικτών

Λήμματα που περιγράφουν έναν παίκτη ως
«μαέστρο» της μπάλας (maestro),
ως «μάγο» (magician),
ως «ηγέτη» ή «ηγετική φυσιογνωμία» (leader),
ως «σημαία» της ομάδας (stalward)
αλλά και ως «γυρολόγο» (journeyman και much travelled).

Ο προπονητής (manager ή coach) περιγράφεται ως

αφεντικό της ομάδας (boss),
ως **manager**

ως **υπηρεσιακός ή μεταβατικός**
(caretaker boss) και (interim) αλλά και
ως **αποτυχημένος** (failing).

οι οπαδοί

οι φιλάθλοι ή το πλήθος των θεατών αναφέρονται ως:

**ενθουσιώδεις οπαδοί (jubilant fans), ή
ανεγκέφαλοι οπαδοί (mindless fans)
ο δωδέκατος παίκτης (twelfth player)**

ο τερματοφύλακας ή πορτιέρο

λέει όχι *denies*

αποκρούει με τα ακροδάκτυλα *saves with his
fingertips*

αποκρουει με υπερένταση *The goalkeeper saved at
full stretch.*

πέφτει σωστά *gets down well*

πέφτει/μαντεύει τη σωστή μεριά *guesses the right
way*

κάνει δώρο ένα γκολ στην αντίπαλη ομάδα *gifts*

κάνει αποκρούσεις αυτοθυσίας *heroics*

ίπταται

Το πλήθος σε ένα αγώνα

- ο **εκσφενδονίζει αντικείμενα**
Το παιχνίδι διακόπηκε όταν αντικείμενα εκσφενδονίστηκαν στον αγωνιστικό χώρο από το πλήθος.
- ο **Χειροκροτεί**
- ο **πανηγυρίζει**
- ο **αποδοκιμάζει, γιουχάρει, γιουχαΐζει**
- ο **σφυρίζει**
- ο **φωνάζει όλε!** the crowd cried "Ole!" το πλήθος φώναζε «όλε»!
- ο **εισβάλει:** *Supporters invaded the pitch.*

όταν το πλήθος χειροκροτεί

ovation n. παρατεταμένο χειροκρότημα

standing ovation n. παρατεταμένο
χειροκρότημα από όρθιους θεατές
(προς τιμώμενο πρόσωπο), αποθέωση
παίκτη που έχει μεγαλουργήσει.

ο διαιτητής

Ο διαιτητής αναφέρεται ως

**αποφασιστικός (no-nonsense) και
αμετακίνητος** στην απόφαση του (The
official stood his ground)

ή ως διαιτητή **που «παίζει» έδρα**
(homer).

Το πέναλτι ή η «εσχάτη των ποινών μπορεί να είναι

πέτσινο: *a dodgy/ feeble penalty*, ένα «πέτσινο» πέναλτι.

καθαρό, πεντακάθαρο, *an obvious penalty* ένα πεντακάθαρο πέναλτι.

πέναλτι-μαρς

αργκό

penalty mark η. το σημείο του πέναλτι, η «βούλα» [SYN: **penalty spot, spot**].

onion bag (at the back of the net) στο «πλεκτό», στα δίκτυα.

Σε ορισμένες περιπτώσεις έχουμε ορολογία πολέμου

camp στρατόπεδο

bunker χαρακωμα: *a bunker defense*, μια άμυνα χαρακωμάτων.

campaign εκστρατεία, προσπάθεια

blitz «βομβαρδίζω»: *City blitzed United with a three-goal burst*. Η Σίτι συνέτριψε τη Γιουνάιτεντ με ένα ξέπασμα τριών γκολ

cannonball shot noun (για σουτ) «κανονιά»

aerial threat/assault εναέρια απειλή, απειλή στον αέρα.

αυστηρά μέτρα από τον
προπονητή ή τη διοίκηση

curfew (squad curfew) απαγόρευση
εξόδου ή δηλώσεων

αστυνομικές εκφράσεις

hitman εκτελεστής, δηλ. στράικερ.

βίαιες αντιδράσεις παικτών

strike an opponent χτυπώ αντίπαλο

spit φτύνω

elbow ρίχνω αγκωνιά, χτυπάω με αγκωνιά

headbutt (και **head-butt**) κουτουλάω:

The France captain headbutted the Italian defender in the chest. Ο αρχηγός της (εθνικής) Γαλλίας κουτούλησε τον Ιταλό αμυντικό στο στήθος.

φράσεις

-break one's duck σκοράρω για πρώτη φορά, «σπάω το ρόδι»

-break the deadlock ανοίγω το σκορ, «σπάω το γόρδιο δεσμό»

-break the offside trap σπάω το τεχνητό οφσάιντ.

breeze (και **breeze through**) κάνω υγιεινό περίπατο, ξεπερνάω (αντίπαλο) με ευκολία.

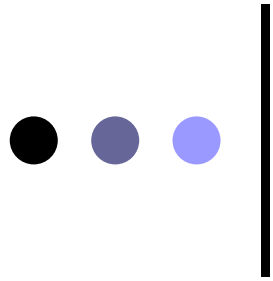
φρασεις (2)

-a crowd of legs ένα δάσος από πόδια.

-a crowd of bodies ένα δάσος από σώματα.

-crowd disturbances επεισόδια.

-crowd trouble επεισόδια.

Σας

ευχαριστώ